

Izrada Web sajta - HTML

1

Sadržaj

2

HTML

[Moja prva web strana](#)

Struktura HTML dokumenta

[Rad sa slikama](#)

<HTML>

```
<html>
```

```
<title>HTML</title>
```

```
<body>
```

```
This is HTML!
```

```
</body>
```

```
</html>
```

HTML

3

- **HTML** je standardizovan jezik koji se koristi na **Web-u** i čija je namjena opisivanje formata **web stranice** i njenih elemenata. **HTML** je skraćenica od *Hyper Text Markup Language*.
- Na tržištu postoji veći broj aplikacija – alata za kreiranje web stranica, koji značajno olakšavaju kreiranje standardnih elemenata, i automatski za Vas generišu potrebni **HTML** kôd. Međutim, ako zaista želimo da naučimo **HTML** jezik, za početak je bolje koristiti najjednostavniji editor teksta, napr. *Notepad* (postoji u svakom *Windows-u*), jer je **HTML** kôd očigledan i nije zaklonjen različitim vizuelizacijama i čarobnjacima.

HTML

4

- Postoji dosta literature o HTML kodu, posebno na Internetu. Ovom prilikom ćemo se upoznati sa osnovnom koncepcijom ovog kôda i uraditi par primjera.
- Bitno je da **HTML** strana predstavlja čist tekst bez ikakvog binarnog sadržaja.
- **Web** strane i kompletni sajt sa sadržajima se mogu nalaziti u nekom folderu na Vašem računaru, a možemo ga pregledati otvaranjem početne ili bilo koje **Web** strane jednostavnim duplim klikom na odgovarajući fajl sa **htm** (ili **html** ekstenzijom).
- **HTML** jezik se sastoji od određenog skupa standardnih oznaka (eng. *tag*). Sve oznake se nalaze u okviru znakova (< i >) i mogu imati neke dodatne attribute.

Moja prva web strana u HTML-u

5

Na primjer oznaka koja označava podebljani (eng. **bold**) tekst je `` i uvijek treba da ide u paru sa oznakom za kraj podebljanog teksta ``. Kaže se da oznaka za podebljani tekst ima početni i završni dio - oznake.

Na primjer:

Ovo je normalni tekst `a ovo je`
podebljani tekst.`` Ponovo normalni
tekst.

Kada **Web pretraživač** ovo prikaže, tekst će izgledati ovako:

Ovo je normalni tekst **a ovo je podebljani tekst.** Ponovo
normalni tekst.

Jasno, same oznake se ne prikazuju, već samo format koji označavaju. **HTML** jezik nije težak i na osnovnom nivou se može veoma brzo naučiti.

Moja prva web strana u HTML-u

6

Napravimo našu prvu **Web** (ili često nazvanu *html*) stranicu.

- Na disku **C:** Vašeg računara napravite **folder** pod nazivom **Web** gde ćemo snimati sve što budemo vježbali.
- Pokrenite *Notepad* editor – ako ne možete da ga pronađete, kliknite na dugme **Start**, opciju **Run** i u otvorenom dijalogu otkucajte *Notepad* i kliknite na dugme **OK**.

Moja prva web strana u HTML-u

7

U otvorenom editoru otkucajte sljedeći tekst:

```
<h1>Moja prva Web strana</h1>
```

```
<hr>
```

```
<b>Autor:</b>
```

```
Vaše ime i prezime
```


Moja prva web strana u HTML-u

8

Kada ste završili kucanje u Notepadu izaberite meni **File** i podmeni **Save As...**

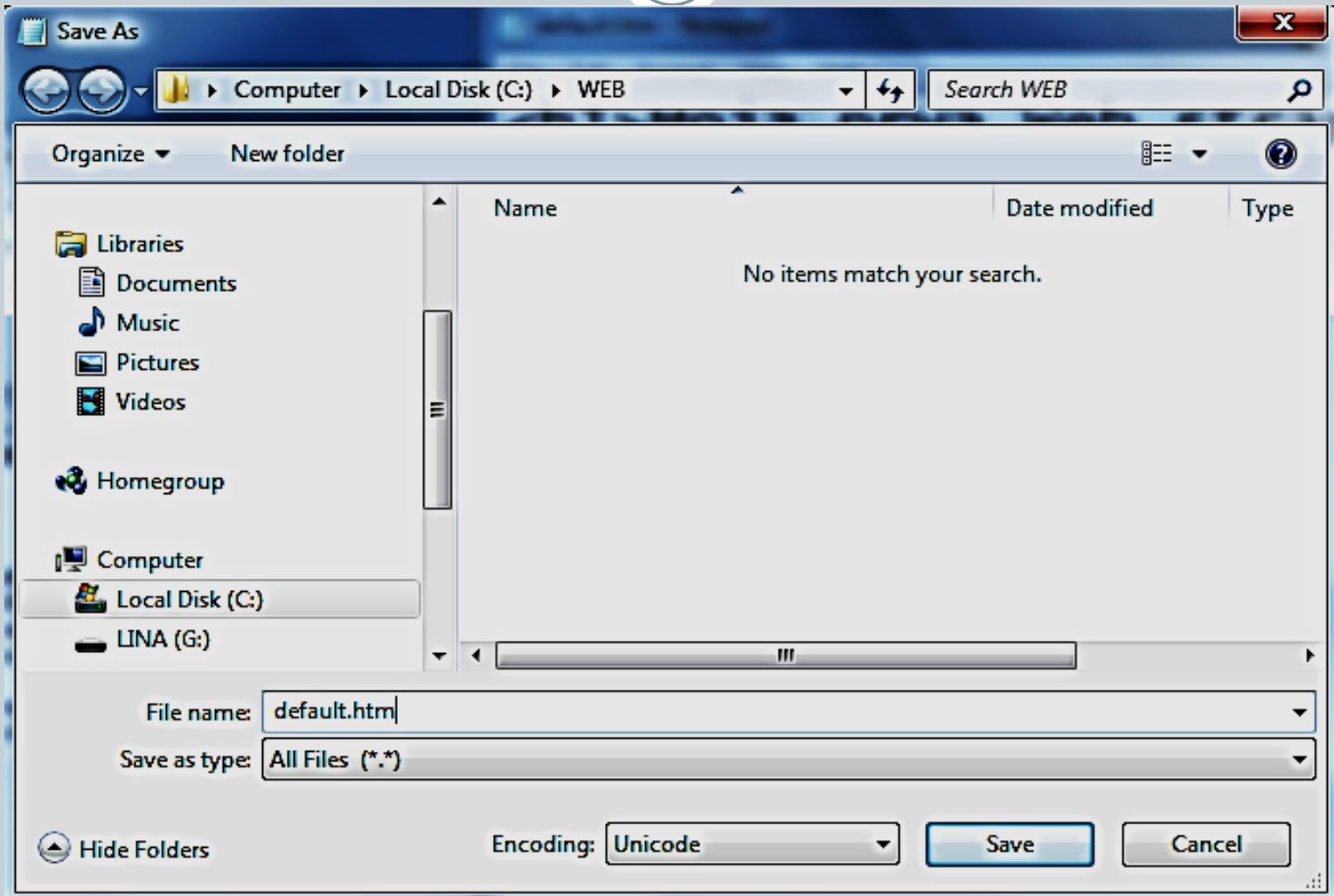
- Naredni koraci su jako bitni kako bi ispravno snimili fajl:
- u **Save in:** padajućoj listi izaberite direktorijum **Web** koji smo kreirali na početku.
- u **File name:** padajućoj listi ukucajte **default.htm**
- u **Save as type:** padajućoj listi izaberite **All Files**
- i konačno u **Encoding:** padajućoj listi izaberite **Unicode**

Kao što je prikazano na narednoj slici:

Moja prva web strana u HTML-u

9

Moja prva web strana u HTML-u

10

Objašnjenja za prethodne korake.

- Predloženo ime fajla **default.htm** (nekad se koristi i ime **index.htm**) nije baš neophodno, jer po nekom nepisanom pravilu stranica sa ovim nazivom obično predstavlja početnu stranu **web** sajta. Ekstenzija mora biti **htm** ili **html**.
- Za **Snimi kao tip** (eng. *Save as type*) treba izabrati "**All files**", jer u suprotnom *Notepad* dodaje **txt** ekstenziju pa bi ime fajla bilo pogrešno: **default.htm.txt**.
- **Encoding** treba postaviti na **Unicode** čime smo ispravno snimili sve naše latinične i/ili ćirilične znakove.

Na kraju kliknite na dugme **Save** (snimi).

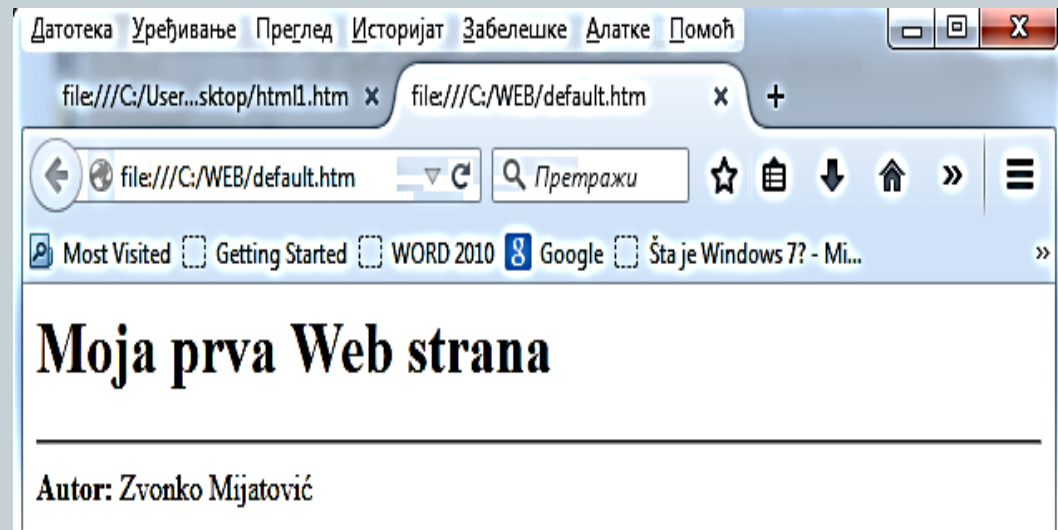

Moja prva web strana u HTML-u

11

Sada ćemo pogledati kako ova strana izgleda u Web pretraživaču. Pronađite i otvorite folder **Web** i u njemu uradite dupli klik na **default.htm**. Otvoriće se pretraživač, koji je na Vašem računaru podešen kao default.

Ako ste sve dobro uradili treba da dobijete sljedeće (sa svojim imenom i prezimenom naravno):

Moja prva web strana u HTML-u

12

- U ovom kratkom primjeru smo upoznali još dvije HTML oznake.
- Oznaka **<h1>** označava da tekst treba prikazati kao naslov (heading) najveće veličine sve do zatvarajuće oznake **</h1>**.
- Po HTML specifikaciji postoji šest veličina naslova od **<h1>** (najveći), do **<h6>** (najmanji) naslov. *Pokušajte da eksperimentišete sa različitim brojevima, ali vodite računa da imate iste otvarajuće i zatvarajuće brojeve u oznaci.*
- Na primjer **<h2>Naslov</h1>** je pogrešno, mada će većina web pretraživača ovo ispravno protumačiti, ali svejedno dokument nije ispravno formatiran.

Moja prva web strana u HTML-u

13

SAVJET:

- Dok vježbate HTML jezik najzgodnije je držati istovremeno otvorene i *Notepad* i *Web pretraživač* sa učitanom **HTML** stranom.
- U *Notepad*-u izmijenite **HTML** kôd, snimite ga (ovog puta je dovoljno izabrati iz menija **File -> Save**). Potom se prebacite u *Web pretraživač* i pritisnite **F5** funkcijski taster na tastaturi koji ponovo učitava istu stranu.

Moja prva web strana u HTML-u

14

- Druga oznaka koju smo koristili je `<hr>`. Ona nema zatvarajući dio i označava horizontalnu liniju koja je (u ovom slučaju) široka koliko i prozor web pretraživača. Ova oznaka ujedno pravi i novi red.

NAPOMENA:

Po najnovijoj verziji **HTML** standarda, svaka oznaka mora imati početni i zatvarajući dio. U slučaju oznake `<hr>` ovo znači da treba pisati `<hr></hr>` ali se u praksi najčešće koristi skraćeni oblik: `<hr />`.

Takođe sve oznake treba pisati malim slovima. Svi poznati web pretraživači se za sada neće buniti i ako ne poštujemo ovo.

Moja prva web strana u HTML-u

15

Ako pažljivo pratite primjetit ćete i jednu neobičnost.

U **HTML** kodu poslije teksta "Autor:" se nalazi novi red pa onda ime i prezime. Kada ovaj **HTML** kôd gledamo u *web pretraživaču*, novi red se ne prikazuje. Ime i prezime se ispisuju odmah poslije "Autor:".

Objašnjenje je jednostavno. **HTML** specifikacija zahtjeva eksplicitnu oznaku za novi red, ne uzimajući u obzir način na koji je prelomljen tekst u kôdu.

Oznaka koja predstavlja novi red je `
` (eng. line *break*), odnosno `
` (pogledajte napomenu).

Ako sada izmijenite *default.htm* tako da poslije "Autor:" dopišete `
`

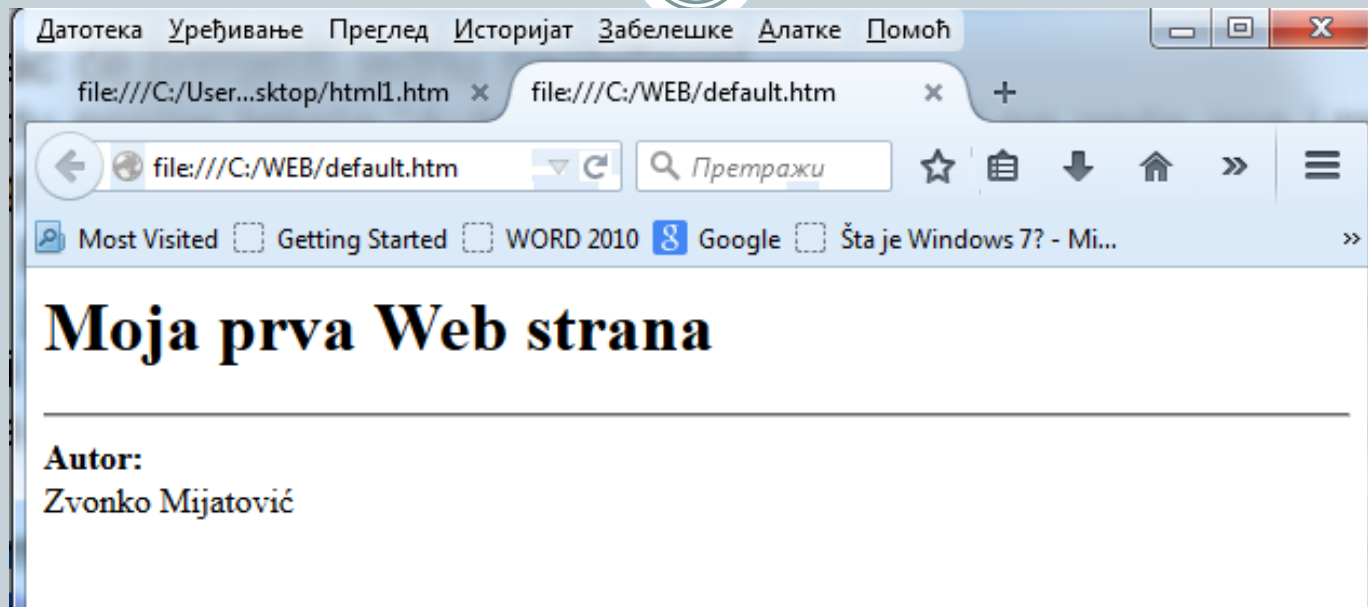
```
<b>Autor:</b><br />
```

strana u *web pretraživaču* izgleda kao na narednoj slici:

Moja prva web strana u HTML-u

16

Bitno je na kraju zaključiti da je web pretraživač zapravo interpretator **HTML** kôda. Učitava ga liniju po liniju i interpretirajući **HTML** oznake formatira web stranu. Osim ovakvog formatiranja strane, *web pretraživač* ima još puno mogućnosti kao što je izvršavanje skripti.

Struktura HTML dokumenta

17

Osnovna struktura HTML strane izgleda ovako:

```
<html>
<head>
<title>Naslovna strana</title>
<meta http-equiv="Content-Type"
content="text/html; charset=utf-8">
<meta name="keywords" content="Ključne riječi
po kojima će se strana indeksirati">
<meta name="description" content="Ovo je opis
sadržaja naslovne strane.">
</head>
<body>
</body>
</html>
```


Struktura HTML dokumenta

18

- Ispravno formatiran HTML dokument počinje sa oznakom **<html>** i završava sa **</html>**. Unutar ove oznake se nalazi kompletan sadržaj strane, uključujući i eventualne skripte.
- Sekcija **<head>** (zaglavlje strane) sadrži informacije koje su specifične za tu stranu.
- Najočiglednija je oznaka **<title>** (naslov) gde se upisuje naslov strane koji će biti prikazan u Web pretraživaču.
- U **<head>** sekciji se obično nalazi i nekoliko **<meta>** oznaka koje se koriste u različite svrhe. To su HTML tagovi koji pružaju informacije *browseru* o sadržaju **web** strane i nevidljivi su na sajtu.

Struktura HTML dokumenta

19

Ako sadržaj strane koristi našu latinicu ili ćirilicu, veoma je značajno naglasiti na koji način će se dokument snimiti i interpretirati u *Web pretraživačima*. Najbolje je koristiti univerzalni **Unicode** standard.

Preko atributa **charset** i njegove vrijednosti **utf-8** definišemo upravo ovo.

Struktura HTML dokumenta

20

Poznate mašine za indeksiranje Web sajtova kao što su Google, Bing, Yahoo i slične će najpre potražiti riječi za indeksiranje u **meta** oznaci **keywords** (ključne reči).

U polje atributa **content** treba unijeti sve ključne riječi koje su relevantne za ono što strana predstavlja. Ako je na primer u pitanju osnovna škola iz Bara **keywords** oznaka bi mogla da izgleda ovako:

```
<meta name="keywords" content="osnovna, škola, Bar, nastava, učenici, dnevnicici">
```

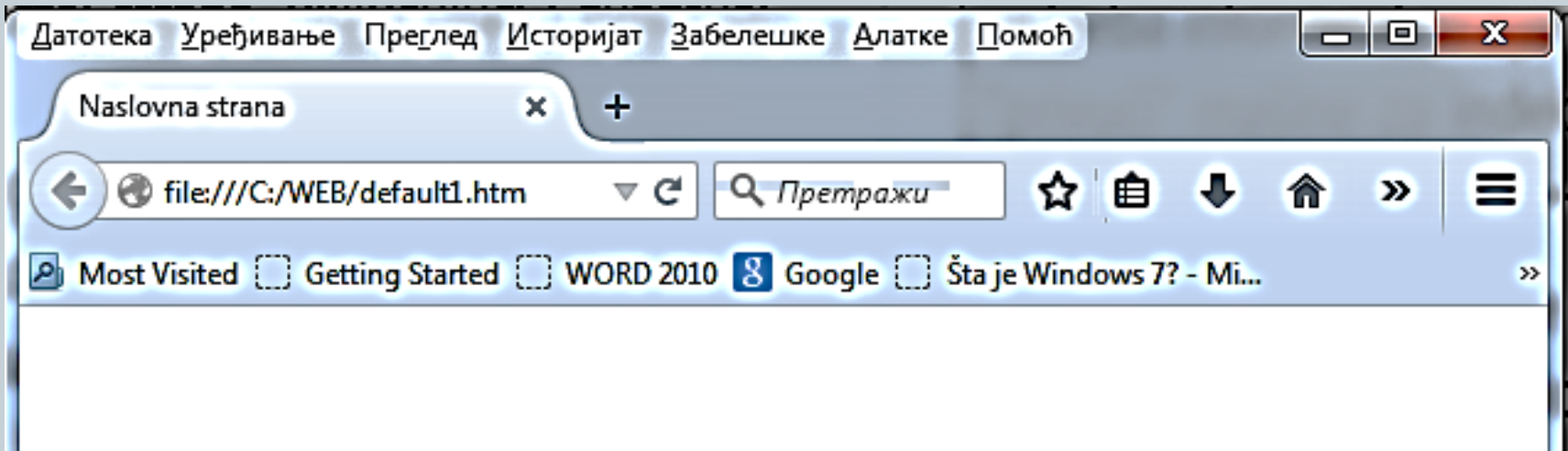
Međutim, glavni pretraživači su uveliko počeli ignorisati ovaj tag zbog njegove zloupotrebe i pretjerivanja u broju fraza.

Struktura HTML dokumenta

21

- Opciono možemo postaviti **description** (opis) meta oznaku preko koje dajemo detaljniji opis **Web** strane, ako naslov nije dovoljan.
- U **<body>** sekciju se smešta **HMTL** kôd koji zapravo predstavlja "pravi" sadržaj strane. Kako u primjeru nismo ništa unosili u **body** sekciji, naša stranica će biti prazna:

Rad sa slikama

22

Slike na web strani se definišu oznakom **** sa sljedećim atributima:

- **src** – predstavlja lokaciju slike. Ako se slika nalazi u istom folderu gdje i Web strana, dovoljno je navesti samo njeno ime i ekstenziju. U suprotnom, potrebno je navesti relativnu putanju u odnosu na lokaciju **Web** strane.
- Takođe se može navesti puna adresa lokacije slike na Internetu:

<http://www.slike.com/NekaSlika.jpg>

Rad sa slikama

23

alt – opcioni atribut čiji se sadržaj ispisuje ako je korisnik onemogućio prikaz slike u svom *Web pretraživaču*, što je ređi slučaj; a ako se slika normalno prikazuje, vrijednost **alt** atributa se prikazuje u vidu opisa kada se mišem zadržite na slici.

Na primjer, ako u istom direktorijumu gde se nalazi Web stranica postavimo sliku sa nazivom **planeta zemlja.jpg**, prikazali bi je na sljedeći način:

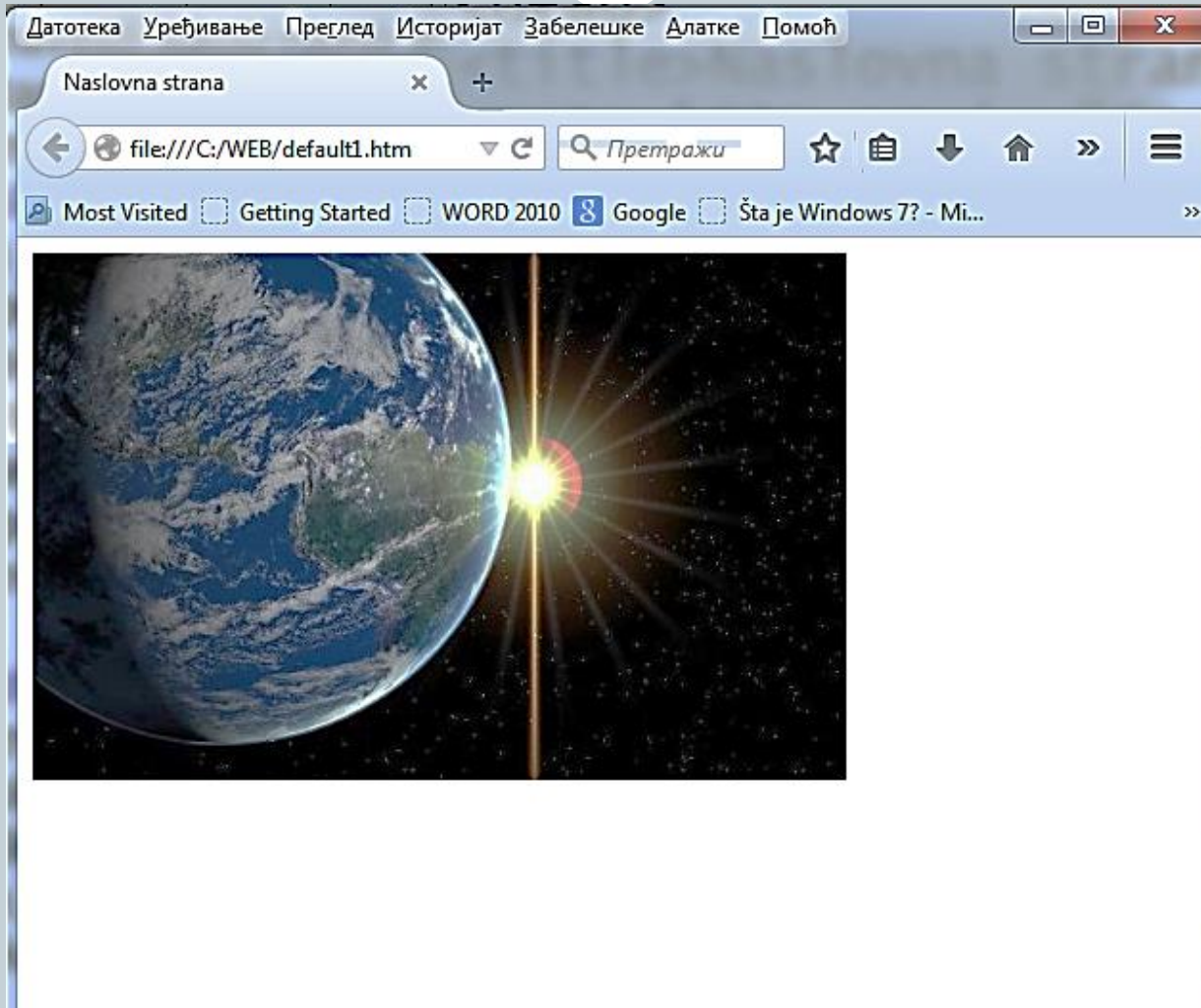
```

```


Rad sa slikama

24

Rad sa slikama

25

Slici po potrebi možemo promijeniti veličinu upotrebom atributa **width** i **height**.

Na primjer:

```

```

- Obratite pažnju da proporcionalno skalirate sliku da bi se očuvao odnos širine i visine kako ne bi bila deformisana.
- Skaliranje slike bi u praksi trebalo izbegavati. Uvijek je bolje originalnu sliku prethodno obraditi i pripremiti za sajt i kao takvu prikazati u Web pretraživaču.

